

Jog & Fegyver

Ebben a számunkban ismét technikai érdekességek következnek a bírói értékelés tükrében. Ezek a kérdések fegyverszakértők számára különösebb dilemmát nem jelenthetnek, de az átlagos olvasónak el kell gondolkodnia pl. légpuskája hatóerején.

A gáztöltényre egy újabb ítélet tükrében azért kell kitérnem, mert miként a többi fegyverrel, lőszerrel kapcsolatos ügyben, itt is szeretném nyilvánvalóvá tenni, hogy hosszú az út az igazságig. A cselekményt először a nyomozóhatóság vizsgálja, szakértők bevonásával, innen a vádhatósághoz kerül az ügy, aki, ha a nyomozati anyagot vádra alkalmasnak tartja, akkor vádat emel, de módjában áll szakértőt kirendelni. Ezt követően a bíróság a szakértői vélemények figyelembevételével ítéletet hoz, melyet esetleg a II. fokú bíróság is elfogad vagy módosít és csak ezt követően változtat meg a Legfelsőbb Bíróság. Az ügyek sok szakmai fórumot járnak meg, de a tévedés - jogi és szakmai - lehetősége, miként a példák mutatják, mindenhol fennáll.

Légfegyver, ami lőfegyver

Történetünk főszereplője vásárolt egy Diana Mod. 84/52 légpuskát, melynek felhasználásával a jelen ügy szempontjából lényegtelen - hiszen a fegyverre koncentrálnunk - zsarolás kísérletét követte el. Az I. fokú bíróság zsarolás büntettének kísérlete és lőfegyverrel visszaélés büntette miatt 16 hónap börtönre, 80.000 Ft pénz-mellékbüntetésre és két év közügyektől eltiltásra ítélte. A II. fokú bíróság szerint helyes volt a tényállás megállapítása, mert ebből a légpuskából 7,5 Joule-nál nagyobb csőtorkolatú energiájú lövedék lőhető ki, ennél fogva az fegyvernek minősül, ezért a börtönbüntetés tartamát 28 hónapra, a közügyektől eltiltást három (3) évre emelte fel, viszont mellőzte a pénzmellékbüntetést. Legfőbb ügyészi indítvány alapján került az ügy a legmagasabb bírói fórum elé, ugyanis a vádhatóság álláspontja szerint az elkövetőnek tisztában kell azzal lenni, hogy a légpuska megvásárlásával lőfegyver birtokába jut. Kétségtelenül nem minden légfegyver minősül lőfegyvernek (sőt, a

légfegyverek tipikusan nem lőfegyverek), és a fegyverszakértő véleménye szerint egy légfegyverről a laikus személy nem tudja megállapítani, hogy abból 7,5 Joule-nál nagyobb csőtorkolatú energiájú lövedék lőhető-e ki, vagyis hogy az lőfegyvernek minősül-e. Azt ugyanis a szakértők is műszeres vizsgálatokkal és számítás útján állapítják meg. Önmagában az a tény, hogy egy légfegyver lőfegyvernek minősül, nem jelenti azt, hogy ezzel a laikus elkövető szükségképpen tisztában volt. Ha az elkövető a felismerési nehézség ellenére is tudta, hogy lőfegyverrel van dolga, kétséget kizáróan megállapítható a lőfegyverrel visszaélés büntette, erre vonatkozóan azonban a nyomozás során adat nem merült fel.

(Gyakorlatilag csak egyféleképpen merülhetett volna fel ez a tény, ha az elkövető a gyanúsított kihallgatása során olyan nyilatkozatot tesz, hogy tudott arról, hogy ez a légfegyver már lőfegyvernek minősül. Ilyen nyilatkozatot - nagyon bölcsen - az elkövető nem tett, hiszen minden, amit a gyanúsított mond, az eljárás során már bizonyítékként használhatják fel.)

A Btk. 27.§ (1) bek. szerint nem büntethető az elkövető olyan tény vagy körülmény miatt, melyről az elkövetéskor nem tudott. A Legfelsőbb Bíróság a Bfv. III. 1628/1997. számú ítéletével a korábbi ítéleteket felülbírálta, a lőfegyverrel visszaélés büntette alól büntethetőséget kizáró ok miatt felmentette. A zsarolás kísérlete miatt egy (1) év szabadságvesztést szabott ki, de ez már a lőfegyverrel nem kapcsolatos.

Jogos kérdés lehet ezzel kapcsolatosan, hogy mi történik akkor, ha valaki vásárol üzleten kívül egy olyan kis űrméretű fegyvert, amelynek esetleg a lőszeres valamilyest hasonlít a flóbert lőszerre, azzal a meggyőződéssel, hogy nem fegyvert vásárolt. A flóbert nem lőfegyver, lőszeres nem lőszer - erről korábbi számunkban volt szó -, és arra hivatkozik, hogy tudomása szerint flóbert típust vásárolt. Elvárható-e egy laikustól, hogy pusztán a lőszer alapján - hiszen a fegyver formájára, külső szerkezetére tekintve már megtévesztő lehet a hasonlóság - állapítsa meg, hogy lőfegyvert birtokol? Nem lehet általánosan használható választ adni. Ha a szakértő kapásból megállapítja, hogy az adott fegyver lőfegyvernek minősül, akkor nehéz a helyzet. Ha részletes szakértői vizsgálatokat kell végezni, akkor nagyobb esély van arra, hogy kizárólag az elkövető tudatára - helyesebben tudatlanságára - alapozva ki lehessen védeni a lőfegyverrel és lőszerrel visszaélés büntette miatt várható ítéletet.

Gáztöltény

Ezen ügy szereplője egyéb - egyébként büntetendő - cselekménye mellett birtokában volt egy 8 mm-es gáztöltény. A cselekmény elbírálásakor az I. fokon eljáró bíróság ítélete szerint az elkövető megvalósította a lőszerrel visszaélés büntettét, mert a beépített csappantyú a 115/1991 (X. 10.) Korm. rendelet szerint lőszerelemnek minősül. A II. fokon eljáró Somogy Megyei Bíróság az 1. Bf. 770/1995 számú ítéletével nem osztotta az I. fokú bíróság fenti megállapítását az alábbiak miatt: Az ügy szereplője a cselekményét 1993. október 1-jén követte el, ezért nem az 1994. évi IX. törvénnyel módosított Btk. rendelkezéseit kellett alkalmazni, hanem az eredeti szöveget, melyben a lőszerelem nem szerepelt, kizárólag a fegyver, lőszer készítése, tartása, átadása vagy forgalmazása volt büntethető. Az elkövetéskor már hatályban levő 115/1991 (IX. 10.) Korm. rendelet 34. § (1) bek. g) pontja szerint a lőszer az olyan egybeszerelt töltény, amely lövedéket, lőport, továbbá gyúelegyet tartalmaz. A gáztölténynek lövedéke nincs, tehát nem minősül lőszernek és így a lőszerrel visszaélés nem követhető el vele. Az egyes szabálysértésekről szóló 17/1968 (IV. 14.) Korm. rendelet 19. § szabálysértésként szabályozza a gázfegyver (és nem a gáztöltény) engedély nélküli megszerzését és tartását (ami egy gáztölténynél mégis csak súlyosabb cselekmény). A szabálysértésekről szóló 1968. évi I. tv. 88. § (1) bek. b) pontja viszont szabálysértésként értékeli és bünteti a lőszerelem engedély nélküli készítését, megszerzését, tartását vagy forgalomba hozatalát. A bíróság így megállapította, hogy a ténybeli esetben a lőszerrel való visszaélés szabálysértését látta megvalósítottnak, azonban az elkövetéstől az elbírálásáig több mint két (2) év telt el, így felelősségre vonásnak nincs helye. Itt azért meg kell jegyezni, hogy egy gáztöltény még nem lesz attól lőszerelem, hogy lőszeremet is tartalmaz. Nem mindegy, hogy valaki pl. csappantyúval is rendelkező gáztöltényt forgalmaz engedély nélkül, vagy lőszer készítéséhez nélkülözhetetlen csappantyút. Ha már a lőfegyverekkel kapcsolatos jogszabály olyan, amilyen, a bírói gyakorlatnak kellene - legalább a társadalomra veszélyesség szempontjából - a kettő között differenciálni.

A következő számunkban terveink szerint ismét a lőfegyverek használatával kapcsolatos jogesetek kerülnek terítékre, ugyanakkor egyre több kérdés merült fel a jelenleg hatályos jogszabályok értelmezésével kapcsolatban, melyre mindenképpen időt és helyet kell találnunk a rovat hasábjain.

Dr. Bokros Gábor
ügyvéd